

Tzv. Dodatek k staročeskému pasionálu Jenského kodexu z roku 1495.

4/ Druhý život Jana Husa

Každá doba vypráví příběh života a díla Jana Husa po svém. Pro národní buditele 19. století byl Hus chrabrým vlastencem a obráncem Čechů proti Němcům, pro Františka Palackého byl Hus velkou osobností českých dějin, pro Tomáše G. Masaryka byl zosobněním mravní síly českého národa a národní emancipace, pro Zdeňka Nejedlého byl Hus především sociálním revolucionářem, papež Jan Pavel II. v roce 1999 označil Husa za jednoho z reformátorů církve a vyzval katolické věřící, aby Husovo dílo studovali. Co vše Hus a jeho dílo znamená pro nás samotné na začátku 21. století ukáže až čas. Co byl ale Hus pro naše předky v 15. až 18. století?

Již roku 1416 byl 6. července v Čechách slaven svátek svatých mučedníků Jana Husa a Jeronýma Pražského, který byl u Kostnice upálen 30. května 1416. To narazilo na odpor nově zvoleného papeže Martina V., který roku 1418 zakázal uctívání obou kacířů.

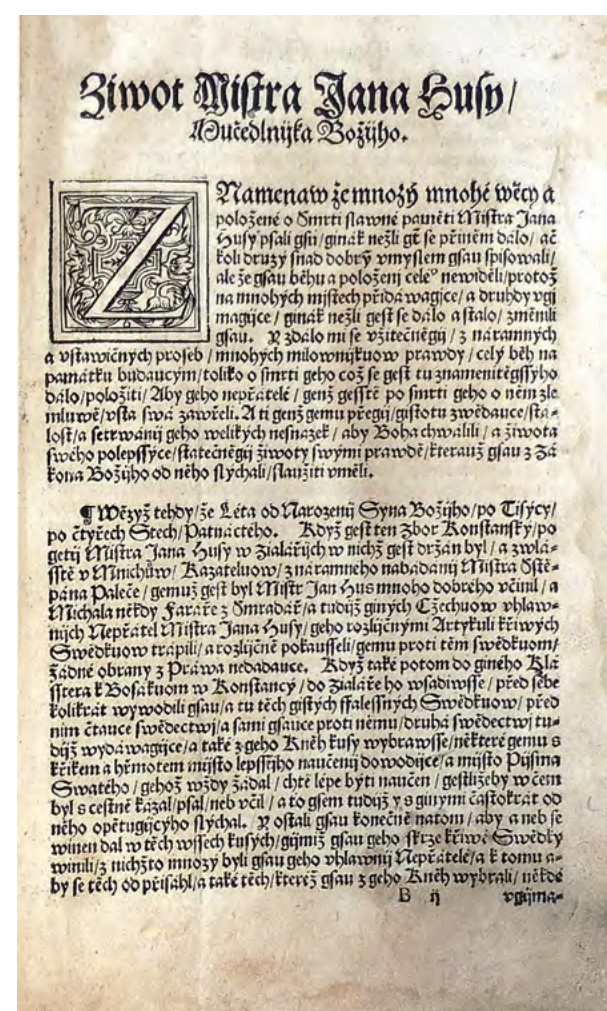
Petr z Mladoňovic (1390—1451) uspořádal své poznámky a vzpomínky z obou procesů a sepsal dvě latinské práce, které patrně ještě za svého života přeložil do češtiny. Kromě cenných faktografických údajů o průběhu samotného koncilu a Husovy kauzy autor celý děj vypráví jako pašijových příběhů z evangelií sv. Matouše a sv. Jana. Až naturalisticky Mladoňovic popsal poslední Husovy okamžiky:

„... a vietr se tudiež strhl a plamen jemu v tvář obrátil. A tak umlk sám v sobě se modléše, až duši pustil. A v tom mlčení hýbáše hlavu a usty, než duši pustil, jakoby člověk brzce říkáje tři anebo dva páteře říkáti mohl. A když ti snopkové neb otěpky opálivše se okolo něho opadli a tělo ještě při tom prknu za hrdlo stáše, jako by řetězem uvázáno, tak i visalo na řetěze, tehdy katové, tělo i s prknem postrčivše žerdmi, v oheň strčili a tepruv na oheň dřev mnohem více příkládajíce počeli páliťi, obcházejíce a kosti kyji, aby spíše shořely, obíjejíce. A hlavu nalezše kyjem rozvrátili. A když srdce mezi střevami nalezli, kyj obostřivše, to zvláště na ten kyj vstrčili. Pálíce na tom rožnu, kyjem obíjeli tepúce.“ (Hus a Jeroným v Kostnici, 1953, s. 166)

K oblíbeným textům sloužícím k uctění památky kostnických mučedníků patřily vybrané čtyři Husovy listy věrným Čechům, oba Mladoňovicovy texty o Janu Husovi a Jeronýmu Pražském, mezi něž byl vložen tzv. stížný list české šlechty, a dopis sekretáře papeže Jana XXIII. a dopis florentského humanisty Poggia Braccioliniho (1380—1459), sekretáře papeže Jana XXIII, o Jeronýmovi Pražském. Tento ustálený

Novodobé vydání textů z tzv. Dodatku k staročeskému pasionálu a Husova životopisu od Jiřího Heremity.

Začátek Mladoňovicova textu v norimberském vydání Husovy Postily z roku 1563.

soubor textů byl vytištěn roku 1495 jako tzv. Dodatek k Staročeskému pasionálu. Do dnešních dnů se zachovala jeho tři nejstarší vydání. První exemplář (uchovaný v tzv. Jenském kodexu) pochází z roku 1495, druhý (tzv. herrnhutský exemplář) vznikl kolem roku 1500 a třetí (tzv. žitavský exemplář) byl vytištěn přibližně kolem roku 1510. Následně byl celý tzv. Dodatek vydán Pavlem Severinem z Kapí Hory roku 1525 a stal se také součástí dvou norimberských edic Husovy Postily z roku 1563 a 1564.

Kromě Mladoňovicova textu se nám v šesti rukopisech dochoval latinský text dalšího účastníka kostnického koncilu rožmberského kaplana Jana Biskupce, zvaného Jan Bradatý (Barbatus).